

Afrika

Berichten uit Burundi 2

Ontwikkelingssamenwerking

Beste lezers van de EIRENE Nieuwsbrief, ik wil deze keer wat dieper ingaan op ons werk in het Grote Merengebied en meer speciaal in het oosten van de Democratische Republiek Congo, dat ik hierna maar voor het gemak Congo zal noemen. De reden daarvoor is dat er dit jaar verkiezingen in Congo zullen zijn en dat er daarom meer aandacht aan het land besteed zal worden in westerse media.

Beschrijving Congo

Hoe kun je nu het beste een land beschrijven, waarvan de afmeting bijna alle verbeelding tart. Allerlei schrijvers hebben al geprobeerd het land in woorden te bevatten, van Joseph Conrad tot John LeCarré, en ze zijn er nooit echt in geslaagd. Congo is het is het op drie na grootste land van Afrika, na Soedan en Algerije en de afstanden zijn er echt enorm. Zo is de afstand tussen Kinshasa, de hoofdstad en gelegen in het westen van het land, en Bukavu, een van de grootste steden in het oosten, gelijk aan die van Amsterdam naar de Pools-Russische grens. En van het zuiden van het land tot aan de noordgrens komt overeen met de afstand tussen Amsterdam en het zuidpuntje van Italië. Met andere woorden een land zo groot als heel West-Europa. Het is onderverdeeld in 11 provincies; Bas-Congo, Bandundu en Kinshasa in het westen, Equateur en Oriental in het noorden, West- en Oost-Kasaï in het centrum en Maniema, Noord- en Zuid-Kivu en Katanga in het oosten en zuiden van het land.

De grote bevolkingscentra bevinden zich ruwweg in het westen en oosten van het land, met in het centrum het tropisch regenwoud, dat voor een groot gedeelte nog onaangetast is, een van de gelukkige bijverschijnselen van de slechte toestand van het Congolese weggennet want als je er met een vliegtuig overheen vliegt zie je gelijk grote gaten in het bos, daar waar de, vaak illegale houtkap, mogelijkheden ziet om de bomen af te voeren. In de ongerepte gedeeltes zijn nog veel, vaak zeldzame, dieren te zien zoals laaglandgorilla's, bonobo's, bosolifanten en okapi's. En het

Familie Wim de Louw

vermoeden bestaat dat er ook nog veel onbekende diersoorten leven.

Het land wordt in een soort grote omgekeerde U doorsneden door de Congorivier, die voor een groot deel bevaarbaar is en die dan ook, met de luchtvaart, de belangrijkste verbindingsweg is tussen het oosten van het land en de hoofdstad Kinshasa, zeker gezien de abominabele toestand van het weggennet. Die hoofdstad is ook weer een verhaal apart. Het is een stad met ongeveer 11 miljoen inwoners, met eigenlijk alleen staats- en regeringsinstellingen als bestaansbasis. De grote rijkdommen van het land bevinden zich in het noorden en oosten van het land. Het beeld van een land met een, zwaar overbevolkte, hoofdstad die parasiteert op de rest van het land wordt dan ook vaak gebruikt om een van de conflicthaarden te beschrijven.

Die rijkdommen bestaan uit een groot aantal mineralen dat soms bijna nergens anders gevonden wordt en zeker niet in de hoeveelheden zoals in Congo. Het gaat hierbij om bekende bodemschatten als goud, zilver en diamanten, maar ook minder bekende als Coltan en Wolfram of iets waar je niet zo snel aan zou denken als tinerts, ook bekend als Cassiteriet. Deze laatste drie zijn vooral met de technologische revolutie gewilde grondstoffen geworden. Zo worden Coltan, of Colombine-tantaliet, en Wolfram gebruikt in mobiele telefoons en wat tinerts betreft, probeer je maar eens een voorstelling te maken van de hoeveelheid soldeerwerk in alle apparaten over de hele wereld.

Helaas is de exploitatie van deze

Inhoudsopgave

Ontwikkelingssamenwerking

- AFRIKA
- Berichten uit Burundi p. 1,2,3

EIRENE Nederland

- Dank aan EIRENE Nederland p. 3
- Nieuw Bestuurslid p. 4
- Van de Voorzitter p. 5

Burgervredeswerk

- Zuid Sudan p. 6

Vrijwilligerswerk buitenland

- Nieuws uit Nicaragua p. 7
- Recente activiteiten van CENIDH-Esteli p. 7,8

grondstoffen nooit echt goed geregeld van staatswege. Na het vertrek van de Belgische kolonisten en hun bedrijven vervielen de door hen aangelegde mijnen al snel en werd de mijnbouw overgenomen door lokale groepen van mijnbouwers, die voor hun afzet afhankelijk waren en zijn van tussenhandelaren die vaak met het grootste deel van de winst gingen strijken. Daar kwam later nog eens de uitbuiting van gewapende groepen overheen, maar daarover later meer. Het gevolg van dit alles is dat men het oosten van de Congo wel een “geologisch schandaal” noemt; een ondergrond zo rijk aan mineralen en een bevolking die in pure armoede leeft.

Een ander soort rijkdom zijn de bodems in het oosten van het land. Deze zijn voor het merendeel van vulkanische oorsprong en dus erg vruchtbaar. De hoogteverschillen in het gebied zorgen ervoor dat er meerdere klimaatzones ontstaan, wat, in combinatie met die bodemvruchtbaarheid, de verbouw van zo ongeveer alle belangrijke gewassen mogelijk maakt; van rijst tot tarwe en aardappelen en van aardbeien tot sinaasappelen en ananas.

Een bijkomend voordeel van die hoogteverschillen is de mogelijkheid van waterkrachtcentrales. Zo watert het Kivu-meer op 1460 meter hoogte, via de rivier Rusizi, af op het Tanganjika-meer op 700 meter. Dat hoogteverschil wordt nu al gebruikt door twee waterkrachtcentrales, Rusizi I en II, maar er zijn al plannen voor Rusizi III en IV.

Al met al kun je rustig stellen dat het gebied alle mogelijkheden bezit om tot een duurzame ontwikkeling van zijn bewoners bij te dragen.

Geschiedenis van Congo

De geschreven geschiedenis van Congo begint met de conferentie van Berlijn in 1885, waarbij het gebied dat we nu als zodanig kennen aan de Belgische koning Leopold II wordt toegekend als zijn persoonlijk bezit, en dus niet als een Belgische kolonie. In 1908 staat hij het af aan de Belgische staat en wordt het de kolonie “Congo Belge”.

Het bewind van de Belgen ten tijde van de “Congo Belge” wordt door velen beschreven als een soort apartheid, waarbij de “zwarte lokale bevolking” alleen in het centrum van de steden mocht komen voor hun werk en waarvan de toegang hun verboden was tussen 21h00 en 04h00. Die lokale bevolking leefde in buitenwijken “cités indigènes” genaamd, die amper voorzieningen hadden. De houding van de Belgische kolonisten ten opzichte van de lokale bevolking was er over het algemeen een van totale minachting. Berichten over wredeheden uit die tijd doen je af en toe met afschuw vervullen.

Er is al langere tijd in België een heftige discussie gaande over de voor- en nadelen van de Belgische koloniale periode. Maar als je bedenkt dat er op het moment van de onafhankelijkheid slechts 30 Congolezen waren met een afgesloten universitaire opleiding en dat toen de Belgische bedrijven vertrokken, zelfs de huizen van de kolonisten tot op de grond vernield werden, om maar niks aan de zwarte bevolking na te laten, kun je wel stellen dat Congo tot de landen behoorden die het

slechtst op hun onafhankelijkheid waren voorbereid.

Die onafhankelijkheid kwam in 1960, ondanks een heftig verzet van de Belgen, en Joseph Kasavubu werd de eerste president en, nog belangrijker, Patrice Lumumba premier van de nieuwe regering. Toen deze laatste, tijdens de ceremonie van de onafhankelijkheidsverklaring, het waagde in het bijzijn van de Belgische koning Boudewijn, de zogenaamde zegeningen van de koloniale tijd in twijfel te trekken en de houding van de Belgische kolonisator ten opzichte van de lokale zwarte bevolking te bekritisieren, maakte hij daarbij een aantal dodelijke vijanden. Aangezien hij ook duidelijke socialistische idealen koesterde werd hij al snel als “communist” afgeschilderd, een doodzonde in de koude oorlog, en na slechts 67 dagen afgezet en met medewerking van de Belgen en Amerikanen naar Katanga afgevoerd, alwaar hij enige dagen later werd vermoord. De locatie van zijn graf is tot op heden niet precies bekend.

Na een rumoerige tijd neemt in 1965 generaal Mobutu via een staatsgreep en met toestemming van de westerse landen de macht in handen. In het begin probeert hij oprecht een ontwikkeling van het land in gang te krijgen, maar al snel vervalt zijn bewind tot corruptie en eigen gewin. In 1971, als reactie op ontevredenheid onder de bevolking, verandert hij de naam van Congo in Zaïre en begint een proces van “Zairisatie” waarbij de laatste blanke bedrijfsleiders/eigenaars het land gedwongen moeten verlaten en hun plaats door Congolezen wordt ingenomen zogenaamd omdat “de Congolezen het nu zelf kunnen”. In feite was de Zairisatie een dekmantel om allerlei eigendommen te verdelen onder de familieleden van Mobutu, die vaak geen enkel benul hadden van leiding geven aan een bedrijf en zich meer richtten op zo snel mogelijk zo veel mogelijk geld eruit zien te halen. De gevolgen waren catastrofaal. De economie van het land stortte volledig in en zelfs vandaag nog kun je hele fabrieken aantreffen met nog alle machines erin, maar die door gebrek aan onderhoud niet meer werken.

Nadat de reguliere economie tot stilstand was gekomen stortte de familie van Mobutu zich op de handel/smokkel in de hierboven al genoemde bodemschatten en allerlei andere zaken die het daglicht niet kunnen verdragen. Het gevolg was een staat die zelfs nu nog wordt gezien als een van de meest corrupte staten die ooit heeft bestaan. Er was een gezegde dat de grondwet van Zaïre, die veertien artikelen kende, eigenlijk nog een vijftiende had: “Débrouillez-vous”, vrij vertaald als “Zoek het zelf maar uit”. Helaas heeft de bijna dertig jaar die Mobutu aan de macht is gebleven dit principe er bij veel Congolezen zo ingehamerd, dat ze er maar moeilijk van los kunnen komen. Corruptie is zo vanzelfsprekend geworden dat er, bijna, geen vragen meer gesteld bij worden, of het nu om de aanbesteding van grote infrastructurele werken gaat, of de vijf dollar die je aan de grens achterlaat omdat “dat zo hoort”.

In 1994 breekt in Rwanda de genocide op de Tutsi's uit. Nadat het rebellenleger, onder leiding van de huidige Rwandese president Kagame, de regering verdrijft, vlucht een groot deel daarvan met hun wapens naar, toen nog Zaïre, en vestigt zich in kampen in het oosten

van dat land. Van daaruit (het Kivu-meer steek je op sommige plaatsen in een half uur over en de Rusizi kun je zwemmend doen), plegen ze aanslagen in Rwanda. Daarbij wordt ook de lokale Congolese bevolking niet ontzien. Een van mijn schoonzussen is in die tijd, omdat ze "Tutsi-gelaatstrekken" had, bijna vermoord door hen.

Als Mobutu niet reageert op protesten van Rwanda, besluit de regering-Kagame in te grijpen. Er wordt contact opgenomen met Laurent Désiré Kabila, een oude vijand van Mobutu, die een klein gedeelte in de provincie Zuid-Kivu in handen heeft en via hem valt het Rwandese leger in 1996 Zaïre binnen. Al snel blijkt het Zaïrese leger een lege huls en slaan de soldaten massaal op de vlucht, terwijl ze onderweg plunderen wat ze plunderen kunnen. Zo ken ik het verhaal van iemand waarbij de soldaten werkelijk de broek die hij aanheeft nog van hem afnemen.

Vreemd genoeg was het eigenlijk nooit de bedoeling van Rwanda om Mobutu te verdrijven, maar alleen om de grenzen veilig te stellen. Echter, en ik citeer hierbij een Rwandese kolonel, "we begonnen te lopen in Bukavu en toen we zonder veel tegenstand in Kisangani aankwamen dachten we, laten we dan ook maar doorlopen naar Kinshasa." In 1997 neemt Laurent Désiré Kabila de macht over na wat later de eerste Congolese oorlog genoemd wordt. Als hij enige tijd later probeert zich los te maken van zijn Rwandese bondgenoten en een onafhankelijker koers begint te varen is dat grond genoeg voor Rwanda om een opstand tegen het regime van Kabila te steunen. De RCD-Goma, gesteund door Rwanda en gevormd door voornamelijk Congolese Tutsi's, verklaart in 1998 de oorlog aan het regime in Kinshasa onder het mom van gebroken afspraken. Andere groepen zoals de MLC van Jean Pierre Bemba (nu voor het internationaal gerechtshof wegens oorlogsmisdaden), gesteund door Oeganda, volgen al snel.

Deze tweede Congolese oorlog wordt ook wel de eerste Afrikaanse oorlog genoemd, omdat meerdere landen een rol spelen in het conflict. Oeganda en Rwanda zijn al genoemd, maar ook Burundi steunt de opstandelingen. In het nauw gedreven vraagt Kabila hulp aan zijn buurlanden, uiteindelijk sturen Zimbabwe, Angola, Namibië, en Tsjaad troepen om hem te steunen, daar bij spelen bij alle partijen de controle op de exploitatie en/of handel in de Congolese bodemschatten

een rol. Laurent Désiré Kabila wordt in januari 2001 door een van zijn lijfwachten vermoord. Hoewel de hand van Rwanda hierin wordt vermoed, is de echte achtergrond van deze moord nooit opgehelderd. Hij wordt opgevolgd door zijn zoon Joseph Kabila.

Deze oorlog is er een met een ongekende wreedheid. Verkrachtingen van vrouwen én mannen, verminkingen, inzet van kindsoldaten, etc. maken dat alle lagen van de bevolking op de een of andere manier bij het conflict betrokken worden. Omdat het Congolese leger zich concentreert op het beschermen van het westen van het land, richt de bevolking in het Oosten zelfverdedigingsgroepen op, de zogenaamde Mai-Mai. Helaas gebruiken die groepen dezelfde methodes als de opstandelingen om hun gezag te doen gelden. De uiteindelijke bilan van deze oorlog die tot 2002 duurt, is naar schatting drie à vier miljoen doden en vijf miljoen vluchtelingen.

Op 30 juni 2003 wordt er een overgangsregering gevormd waarin naast de regering ook de belangrijkste rebellengroepen en vertegenwoordigers van de burgermaatschappij zitting hebben. In 2006 worden de eerste echte vrije verkiezingen in Congo georganiseerd en Joseph Kabila wordt in twee rondes gekozen tot president van de Democratische Republiek Congo.

Helaas betekent het officiële einde van de oorlog niet het einde van vijandigheden op het terrein. Veel gewapende groepen blijven tot op de dag van vandaag actief. Het gaat daarbij om met name de Hutu-soldaten van de voormalige Rwandese regering die verantwoordelijk waren voor de genocide en die zich nu verenigd hebben in de FDLR (Front Democratique pour la Libération du Rwanda) en verder een veeltal aan onafhankelijke Mai-Mai-groepen. Het Congolese leger, FARDC genaamd, doet al jaren verwoede pogingen, gesteund door de VN-legermacht MONUSCO, om de FDLR te ontwapenen en tot terugkeer naar Rwanda te dwingen, maar met maar bitter weinig succes tot op heden.

Tot zover de geschiedenis van Congo. In de volgende nieuwsbrief vertel ik over het werk van EIRENE in Congo.

Met vriendelijke groeten uit Burundi.

Wim de Louw

Alles heeft een einde...

...en zo ook mijn vrijwilligersjaar in Nederland. Dus wil ik hier nog even vaarwel zeggen en EIRENE bedanken. Het was een geweldig jaar en ik denk dat ik daarvan veel mee kan nemen voor mijn verdere leven: het interessante en leuke werk voor EIRENE Nederland en Kerk en Vrede, het supergezellige leven in een studentenhuus en natuurlijk ook de Nederlandse cultuur en taal. Ik zal zeker ook na mijn dienst als vrijwilliger verder voor EIRENE blijven werken.

Binnenkort gaat mijn opvolger Matthias Frey mijn werk op O'43 overnemen en ik ben ervan overtuigd dat ook hij een leuke werkkring zal hebben. Ik wens hem en natuurlijk jullie allemaal het beste!

Groeten,

Christoph Gäbisch
kantoorvrijwilliger

Beste lezers en lezeressen,

Het is mij een waar genoegen mijzelf in deze nieuwsbrief aan u voor te mogen stellen. Mijn naam is Lianne Belt. Ik ben 35 jaar en woonachtig in Den Haag. Sinds kort ben ik actief in het bestuur van EIRENE Nederland. Twaalf jaar geleden kwam ik in de Stationsbuurt van Den Haag te wonen; toen nog voor 95% allochtoon en met veel criminaliteit en drugsoverlast. Hierdoor kwam ik meer dan voorheen in aanraking met mensen met verschillende achtergronden. Sommigen van hen werden mijn vrienden. Vele malen ben ik op de proef gesteld in deze vriendschappen doordat waarden, normen en zienwijzen soms echt heel anders lagen dan ik gewend was. Zij hebben me geleerd dat datgene wat wij vreemd vinden aan hen, zij andersom net zo goed vreemd aan ons vinden. Ik heb daardoor ingezien dat iedereen gelijk kan hebben en dat naar elkaar luisteren en begrip proberen te hebben voor andere ideeën heel erg belangrijk is. Hierin zie ik mij verbonden met EIRENE, die als een van haar doelstellingen heeft om mensen, die op de een of andere manier in hun zienwijzen verschillen, ondersteuning te bieden zodat zij op een vreedzame manier kunnen communiceren.

In mijn omgeving had men ook allemaal een ander geloof. Ik zag dat mijn Marokkaanse kennissen hun Islamitische geloof heel anders tot uiting brachten dan mijn Gambiaanse en Senegalese kennissen. Ik wist niet zo heel veel over de islam en begon me er in te verdiepen. Mijn buurvrouw werd Boeddhist maar zij hing een heel andere stroming aan dan het Boeddhisme dat ik kende van de Boeddhabeeldjes. Een vriendin was half Joods en bezig haar roots te ontdekken en mijn buurman was een overtuigd Katholiek die alle andere geloven maar dwalingen vond. Het intrigeerde en verwarde me tegelijk. Want welk geloof was dan toch het 'ware'?

Al deze indrukken hebben gemaakt dat ik meer wilde weten over de achtergronden, verschillen en overeenkomsten in religie en cultuur. Daarom heb ik Swahili en wereldgodsdiensten gestudeerd, met als specialisatie christendom en islam in Sub-Sahara Afrika en heb ik na het behalen van mijn Bachelor diploma een twee-jarige Research Master African Studies gevolgd, in combinatie met een Minor Conflict Studies & Human Rights. Door deze studies en doordat ik in totaal een jaar in verschillende landen in Oost-Afrika door heb gebracht, kwam ik in aanraking met etnische conflicten, armoede, religieuze spanningen, etc. Maar ook heb ik daar veel mensen leren kennen die mij weer een hoop leerden over hoe zij de dingen zagen en ervoerden; vaak wat genuanceerder dan men over het algemeen via de media te horen krijgt.

Met bovenstaande achtergrond kwam ik na mijn studie te werken bij het (ex-)AMA (Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers) steunpunt van Vluchtelingenwerk en later bij SHOP (Stichting Hulpverlening en Opvang voor Prostituees en slachtoffers mensenhandel), waar ik tot op heden werk als zorgcoördinator en ambulante hulpverlener met als aandachtspunt slachtoffers mensenhandel internationaal. Daarnaast ben ik actief op beleidsniveau, onderhoud ik contacten met partnerorganisaties en geef ik training en voorlichting aan cliënten en aan derden.

Omdat ik erg van uitdagingen houd, niet graag stil zit en me graag verder blijf ontwikkelen, was ik op zoek naar een interessante nevenfunctie, liefst in een internationale setting. Toen ik de oproep voor bestuurslid bij EIRENE Nederland tegenkwam leek dat helemaal wat ik zocht: een verantwoordelijke functie bij een middelgrote, internationaal werkende organisatie die zich precies bezig houdt met waar mijn interesse ligt, waar ik ook voor heb gestudeerd en waar ik me sterk voor wil maken: mensen, vrede en ontwikkelingswerk. Tot mijn grote vreugde werd er vanuit EIRENE ook interesse getoond en na een persoonlijke ontmoeting met de voorzitter en later met de overige bestuursleden, kon ik plaats nemen in het bestuur.

Binnen EIRENE zal ik mij graag inzetten voor continuïteit, activiteit, positiviteit en professionaliteit van de organisatie. Ik zal mij naast de reguliere bestuurstaken in het bijzonder bezig gaan houden met het aansturen van de werkgroep 2035, zodat EIRENE ook in de toekomst haar goede werk kan blijven doen.

Met vriendelijke groet,

Lianne Belt
Bestuurslid EIRENE Nederland

Van de Voorzitter

Vandaag staat voor mij in het teken van het schrijven van het voorwoord voor de nieuwe nieuwsbrief. Het is altijd een goed moment om de hectiek van de dag weer even te laten voor wat het is en na te denken over waar we vandaan komen, waar we staan en waar we heengaan.

Daarbij helpt dan vaak ook wel om eens even een boek open te slaan en je te verdiepen in de wijsheid, die daarin staat. Aan het begin van onze bestuursvergadering openen we altijd met een tekst, die wij bij toerbeurt uitzoeken en voorlezen. Daardoor komen we echt aan bij onszelf en bij elkaar en kunnen we als groep, midden in de drukke stad, rustig met elkaar de uitdagingen die we voor die middag hebben, aangaan.

Eergisteren was er een bestuursvergadering en ik las voor uit een boek van Paulo Coelho, *De pelgrimstocht naar Santiago*. Het is een bijzonder boek. Op een luchtige wijze wordt de wandeling beschreven en de gesprekken die de ik-figuur heeft met zijn gids. Af en toe wordt een thema aangeraakt. In de bestuursvergadering las ik voor over verandering, welke moed je daarvoor nodig hebt en dat verandering altijd bezig is en hoe je daar mee omgaat. Een ander thema uit het boek gaat over het verrichten van wonderen, of grootse verrichtingen. De ik-figuur gaat op pad en hoopt zo te gaan behoren tot een uitgelezen groep. Zijn eerste teleurstelling was dat grootse verrichtingen door iedereen overal verricht worden, dat er niet slechts een paar uitverkorenen zijn. Alle mensen zijn uitverkoren, als ze, in plaats van zich af te vragen 'wat doe ik hier,' ervoor kiezen iets te doen wat geestdrift wekt in hun hart.

Daarmee had ik een antwoord op de vraag wat mij zo verbindt met EIRENE, de geestdrift, de passie, die iedereen drijft om te doen, en te blijven doen, wat zo nodig is.

Al die mensen, die allemaal hun bijdrage leveren, soms klein, soms groot, om EIRENE te laten zijn wat het is.

Een heugelijk feit is dat we een nieuw bestuurslid mogen begroeten. Lianne Belt is aangeschoven en zij heeft er behoorlijk zin in om aan de slag te gaan. We hebben er met elkaar voor gekozen om haar eerst een oriëntatieperiode te gunnen en dan met elkaar te bedenken welke werkzaamheden in het bestuur het beste bij haar passen. Deze keuze zal ongeveer samenvallen met de beleidsdag die we in het najaar zullen hebben, om zo het beleid voor de komende jaren uit te zetten. Op grond daarvan zullen we de taken weer verdelen over het bestuur.

Van 11 tot 13 juni vindt weer de jaarlijkse Pinksterconferentie plaats. Ditmaal in de buurt van Hannover. Het programma is opgebouwd rond het thema grondstoffen en natuurlijk de ontmoeting met de rest van de EIRENE- 'familie'. U bent van harte welkom en kunt voor inschrijving en details contact opnemen met het kantoor.

Op 2 juli zal de jaarlijkse ledenvergadering plaats vinden in de Doopsgezinde Kerk in Utrecht, waar uw aanwezigheid bijzonder op prijs wordt gesteld. Het is voor het bestuur altijd fijn om een aantal leden te mogen ontmoeten op die dag en te horen wat zij voor waardevolle aanvullingen hebben op de richting die wij hebben en de plannen die wij in uitvoering willen nemen.

Door de bezuinigingen, die ook de begroting van People Building Peace (PBP) treffen, is dit platform voor de vrede in gevaar. In de bestuursvergadering spraken we hier uitgebreid over. Jan Schaake heeft zitting in de stuurgroep en er wordt gekeken hoe een goede doorstart te maken is. Hier wordt gekeken naar praktische aanpak, kerntaken en welke organisaties nog meer met soortgelijke activiteiten te benaderen zijn, zodat alle krachten op dit gebied gebundeld kunnen worden. Wij hebben Jan gevraagd onze steun te betuigen om een dergelijk platform in Nederland te laten bestaan en een krachtig tegenwicht te zijn voor de oplossing van geweld, waar helaas nog steeds, en steeds weer voor gekozen wordt.

De zomer staat voor de deur, we hebben al een hele mooie voorproef gehad. Geniet ervan en voor de regenachtige zondagmiddag heeft u hier onze nieuwsbrief, waar weer hard aan gewerkt is door onze redactie.

Ik wens u veel genoegen bij het doorlezen van de nieuwsbrief en hoop u te treffen op de ledenvergadering in Utrecht.

Met vriendelijke groet,

Paul den Hartog
Voorzitter EIRENE Neder-

Zuid-Soedan

Vorig jaar startte Nonviolent Peaceforce op verzoek van twee Soedanese organisaties (waaronder SONAD – Sudanese Organization for Nonviolence And Democracy, de Soedanese afdeling van de International Fellowship of Reconciliation - IFOR) met een nieuwe burgervredesmissie in Zuid-Soedan, financieel mogelijk gemaakt door de regering van België (uit het potje voor “Preventieve Diplomatie”). Aanleiding was het referendum afgelopen januari waarbij een overgrote meerderheid koos voor onafhankelijkheid van het zuiden. Daarmee is nog geen eind gekomen aan het geweld: verschillende gewapende groepen proberen de controle te krijgen over delen van het grondgebied en de strijd is het hevigst in die gebieden waar veel olie in de grond zit. Door het opbouwen van een vertrouwensrelatie met zowel de overheid als met niet-gouvernementele organisaties is Nonviolent Peaceforce er in korte tijd in geslaagd een rol te spelen bij het handhaven van de vrede. In het verlengde hiervan wordt nu gewerkt aan een zgn. ‘early warning/early response’ project dat zowel de steun krijgt van lokale partijen als van de Catholic Relief Service waarmee NP nauw samenwerkt.

Het werk van Nonviolent Peaceforce is ook niet onopgemerkt gebleven bij UNICEF. Dit voorjaar besloot UNICEF een gift toe te kennen van 1 miljoen dollar voor de uitvoering van een programma gericht op de bescherming van kinderen en het tegengaan van seksueel geweld tegen vrouwen. Verantwoordelijk hiervoor wordt de vroegere directeur van NP in Sri Lanka, die in eigen land veel ervaring heeft opgedaan met een dergelijk programma. In het kindbeschermingsprogramma in Zuid-Soedan gaat het met name om activiteiten rond kindsoldaten en jonge sexslavinnen. Met name de in Noord-Oeganda en Zuid-Soedan opererende Lord’s Resistance Army (het “Verzetsleger van de Heer”) bezondigt zich aan dit soort praktijken. In zuidwest-Soedan worden dorpen aangevallen, volwassenen gedood, jongens gedwongen als kindsoldaat te vechten en meisjes als sexslavin te dienen. Als deze kinderen alweer terugkeren in de samenleving, zijn ze hevig getraumatiseerd en worden ze ook niet zonder meer door die samenleving welkom geheten. Zowel terugkerende kinderen als de samenleving waarin ze terugkeren hebben intensieve begeleiding nodig en dat is Nonviolent Peaceforce dankzij de gift van UNICEF in staat te doen, op basis van de ervaringen die in Sri Lanka werden opgedaan in het project dat daar nog met de dubbeltjes en kwartjes van haar donateurs moest worden uitgevoerd.

De missie van Nonviolent Peaceforce in Sri Lanka wordt binnenkort na 8 jaar beëindigd, waarbij diverse taken worden overgedragen aan lokale organisaties. Tegelijkertijd start Nonviolent Peaceforce een

Man vlucht weg van zijn brandende huis in Abyei. AFD

nieuwe missie in de zuidelijke Kaukasus, ook al gefinancierd met geld van de Belgische overheid. En op verzoek van de president van Kirgizië, mw. Roza Otunbayeva, een voormalige activiste, wordt de mogelijkheid onderzocht van een missie naar een van de zuidelijke provincies waar in het voorjaar van 2010 grootscheepse gewelddadigheden plaatsvonden. Gevreesd wordt voor een herhaling als binnenkort een rapport verschijnt over de oorzaken die hieraan ten grondslag lagen.

Kortom, het burgervredeswerk van Nonviolent Peaceforce krijgt steeds meer erkenning van verschillende overheden en intergouvernementele organisaties als UNICEF. Overheden in conflictgebieden, maar ook overheden die als financier van het burgervredeswerk van Nonviolent Peaceforce willen optreden, zoals het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken en zoals de Duitse overheid die al weer meer dan tien jaar het burgervredeswerk van o.a. EIRENE Internationaal financiert. Het mysterie wordt steeds groter waarom de Nederlandse overheid hier geen heil in lijkt te zien en zich eenzijdig blijft richten op de bijdrage van de krijgsmacht aan het bevorderen van internationale vrede en veiligheid. Een bijdrage die de wereld er in de praktijk alleen maar minder vredig en onveiliger op maakt.

(met gebruik van passages uit het Halfjaarbericht van NEAG, geschreven door Henk Zandvliet)

Jan Schaake
Bestuurslid EIRENE Nederland

Nieuws uit Nicaragua

EIRENE-Nederland ondersteunt al geruime tijd een mensenrechtenproject in Nicaragua. Het betreft een Rechtswinkel in de stad Estelí, een filiaal van de landelijke mensenrechtenorganisatie CENIDH (Centro Nicaragüense de Derechos Humanos). Dat een dergelijke organisatie broodnodig is bewijzen de actuele gebeurtenissen. Al maanden wordt het politieke leven gedomineerd door de aanstaande parlaments- en presidentsverkiezingen in november van dit jaar. Ruim een jaar vóór de verkiezingen staat bij politici, ambtenaren en allen die bij het lobbywerk betrokken zijn, in het teken van vriendjespolitiek, het zekerstellen van hun baantjes, economische belangen en financiële gunsten. Medeplichtigheid aan illegaal en crimineel gedrag van overheidsinstellingen en haar functionarissen is hierbij aan de orde van de dag en dit gaat uiteraard ten koste van de maatschappelijke bereikbaarheid om zaken, bijvoorbeeld aan het loket, geregeld te krijgen. Hand in hand hiermee gaan corruptie, straffeloosheid, juridische onzekerheid en schending van de mensenrechten. Organisaties en maatschappelijke bewegingen die tegen deze situatie protesteren, worden geïntimideerd, in een kwaad daglicht gesteld en vervolgd. CENIDH bijvoorbeeld is zo'n organisatie. Zij verricht tal van activiteiten die gericht zijn op het vormen van mondige en waakzame burgers. In dit project is de scholing in de mensenrechten één van de hoofdactiviteiten van CENIDH, om via bewustwording aan de burgers basisgereedschappen te geven om zelf de verdediging van hun mensenrechten ter hand te nemen.

Dat CENIDH hiermee succes boekt blijkt uit de toename van het aantal aangiften van schending van de mensenrechten ten opzichte van het recente verleden en vooral van aanklachten tegen politieoptreden, zoals illegale arrestaties, schending van het recht op een eerlijk proces, schending van de fysieke integriteit en heel vaak ook schade aan bezittingen. In vele gevallen zien slachtoffers, vooral slachtoffers van geweld binnen het gezin, de rechtsgang belemmerd, omdat de politie op inefficiënte en lakse wijze onderzoek doet.

Dat de inzet van CENIDH van veel moed en uithoudingsvermogen getuigt, blijkt wel uit de grove onregelmatigheden in de aanloop naar de verkiezingen. Deze zijn pas in november, maar naar blijkt kan het geen kwaad dat er organisaties zoals CENIDH zijn die de gebeurtenissen in de gaten houden. In meer dan de helft van de gemeenten in Nicaragua worden de identiteitsbewijzen voor de burgers, die nodig zijn om in november te kunnen stemmen, in de partijkantoren van regeringspartij FSLN uitgereikt, en wel gratis. En dat, terwijl deze bevoegdheid is voorbehouden aan de Kiesraad, en dan tegen betaling. Bovendien blijkt uit onderzoek dat in meerdere van de gemeenten met een FSLN-burgemeester het FSLN overheidsmiddelen gebruikt voor haar campagne: overheidskantoren, scholen, gezondheidscentra en de bijbehorende voertuigen en ambtenaren, en niet te vergeten veel geld om cadeautjes uit te delen!

Hielke Wassenaar
Projectcoördinator CENIDH-Estelí

P.S. Wilt u mij sponsoren (rekening 1856660) tijdens de Nijmeegse Vierdaagse? Het is de moeite waard!

Recente activiteiten van CENITH-Esteli

Recente activiteiten van CENIDH-Esteli

Zoals u verderop kunt lezen is de politieke situatie in Nicaragua niet al te rooskleurig. De regering voert op allerlei manieren druk uit op burgers en organisaties om de macht naar zich toe te trekken en bezorgt het CENIDH veel werk. Hieronder wil ik graag wat aandacht schenken aan de ontwikkelingen van de laatste maanden binnen de activiteiten van CENIDH-Esteli.

Als eerste de behandeling van klachten en zaken. In het eerste kwartaal van 2011 heeft CENIDH-Esteli 165 nieuwe zaken behandeld. Hiervan vormde 58% een klacht, 27% juridische consulten en in 15% werden juridische stappen ondernomen. Van de

73 individuele klachten is 51% afgehandeld, 42% is in behandeling en 7% wacht nog op informatie van officiële instanties. Van de 73 klachten was er in 72% sprake van een mensenrechtenschending, in 21% was er geen mensenrechtenschending geconstateerd en in de eerder genoemde 7% kon er nog geen oordeel worden gegeven.

Daarnaast zijn er de activiteiten op het gebied van educatie over de mensenrechten. In de afgelopen maanden heeft het CENIDH workshops gehouden en lezingen gegeven over onderwerpen binnen de mensenrechten. Opvallend daarbij was de deelname van jongeren onder de 30 en vrouwen. De jongeren maakten maar liefst 49% van de deelnemers uit en

Vanuit een principe van actieve geweldloosheid ondersteunt EIRENE op het noordelijk en zuidelijk halfrond initiatieven, die zich voor geweldloze conflictoplossing en een duurzame en rechtvaardige ontwikkeling inzetten.

EIRENE Nederland is onderdeel van EIRENE Internationaal.

Postbanknr. 185 66 60
t.n.v. EIRENE Nederland
te Deventer

(giften zijn aftrekbaar van de belasting)

Postadres:

Postbus 1528, 3500 BM Utrecht

Telefoon: (030) 271 43 76

Email: info@eirene-nederland.org

Web: www.eirene-nederland.org

Internationale Oecumenische
Vredesdienst

- EIRENE-nieuws verschijnt 4x per jaar.
- Redactie: Christoph Gäbisch en Liseth Meijer.
- Lay-out: César N. Mercedes Man-

ANTWOORDFORMULIER

- Ik steun het werk van EIRENE!
Noteer me als lid
(minimaal 20 euro per jaar)
- Ik ken meer mensen die interesse hebben in EIRENE! **Stuur me** **extra nieuwsbrieven** toe om aan hen door te geven.
- Ik heb interesse in een vrijwillige vredesdienst in het buitenland. Houdt me op de hoogte van ontwikkelingen.
- Ik wil een EIRENE-avond organiseren in mijn gemeente. Neem contact met me op.

naam + adresgegevens:

e-mailadres

vervolg van pagina 7

het percentage vrouwen was 68. De coördinatie en communicatie tussen Estelí en de promotoren in het veld gaat erg goed, waardoor de activiteiten gestroomlijnd verlopen en problemen snel besproken en opgelost kunnen worden.

Naast activiteiten voor promotoren en burgers heeft het CENIDH ook een programma georganiseerd voor universitaire studenten. Doel hiervan was het versterken van de kennis van de studenten over de mensenrechten. Het waren geen studenten rechten, maar studenten van bedrijfskunde, administratie en milieuwetenschappen.

Media

Om aandacht te vragen voor hun werk en voor de mensenrechten, onderhoudt het CENIDH nauw contact met verschillende media. Televisiezenders zoals Canal 8, Canal San José 14, Tele norte 35 de Estelí; radiozenders ABC Stereo, Stereo Mundo, Radio Liberación en Estelí Visión Radio. Onder de geschreven pers zijn El Nuevo Diario en La Prensa.

Via deze media werd aandacht besteed aan enkele van de belangrijkste zaken die het CENIDH heeft behandeld. Daarnaast werden enkele thema's behandeld binnen het werk van het centrum en de lokale, regionale en nationale context. Helaas zijn er ook enkele journalisten die juist minder aandacht aan het CENIDH geven, omdat ze het CENIDH zien als een organisatie die per definitie tegen de regering is.

In totaal werden 33 interviews gegeven aan verschillende soorten media. Het heeft zeker geholpen dat er aandacht werd besteed aan enkele zaken, want daarna hebben veel mensen met zaken het CENIDH weten te vinden naar aanleiding van de media-uitingen. Naast deze interviews heeft het kantoor in Estelí enkele keren meegedaan aan een live programma van Radio Liberación. Tijdens die uitzending kregen ze wekelijks 20 minuten om mensenrechtenthema's aan te kaarten en live verzoeken om hulp te ontvangen. Een originele en doeltreffende manier om aandacht te vragen en tegelijkertijd mensen te helpen!

Een ander belangrijk onderdeel van het werk van het CENIDH is het programma voor institutionele versterking: samenwerken, overleggen en actie voeren om de juridische fundamenteën in het land te versterken. In het kader hiervan heeft het kantoor in Estelí meegedaan aan een workshop over verkiezingsprocessen en mensenrechten, gegeven door Roberto Stuart van IEEPP. De nieuw opgedane kennis is een goede voorbereiding voor de komende verkiezingen. Er wordt verwacht dat het aantal mensenrechtenschendingen zal toenemen voor, tijdens en na de verkiezingen. Genoeg te doen dus voor Estelí, ook de komende tijd.

Liseth Meijer
Redacteur EIRENE Nederland